

از سامانه‌هایی که هدفش معرفی جاذبه‌های گردشگری، اماکن تاریخی، معرفی تأسیسات گردشگری قابل استفاده و سایر محصولات گردشگری است با هدف دسترسی آسان و انتخابی مطمئن برای سفر، در اختیار گردشگران قرار گرفته تا با مراجعه به آن بهترین بسته سفر را با توجه به بودجه مالی‌شان انتخاب کنند.

■ **جامعه ایرانی مدام در حال روبه‌رو شدن با افزایش قیمت خدمات و کالاهای مختلف است که این موضوع شامل حال صنعت گردشگری هم می‌شود احتمال می‌دهید با پایان کرونا چقدر از گردشگرانی که پیش از این کرانی می‌توانستند به سفر بروند، به مسافرت خواهند رفت؟**

پاسخ این سؤال برای برنامه‌ریزی استراتژیک فعالان صنعت گردشگری بسیار حائز اهمیت خواهد بود. کارشناسان، درباره سفرهای بعد از کرونا، پیش‌بینی می‌کنند، مردم خیلی به مکان‌های دور از خانه سفر نکنند. اقامت‌های کوتاه و سفر با ماشین شخصی، از هواپیما و وسایل عمومی جذابیت بیشتری خواهد داشت. مدت زمان سفرها خیلی کوتاه و سریع خواهد بود. به دلیل ملاحظات از کرونا و همچنین اقتصاد ضعیف‌تر مردم، سفرهای

گردشگری وارد آورده و ارزش ناخالص ملی را که از این طریق عاید کشور می‌شده با مشکل مواجه کرده است. اما نباید فراموش کرد که عوامل دیگری از جمله تحریم‌های یکجانبه آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران، تبلیغات منفی که از سوی رسانه‌های معاند و کشورهای مخالف صورت می‌پذیرد رفتار برخی از کشورهای سودجو و سایر موارد تأثیر بسزایی در کم شدن گردشگران ورودی به کشور داشته است اما با توجه به تمامی افکار منفی و تحرکات ایران هر اسی که توسط برخی از کشورهای در بین مردم سایر کشورها از جمهوری اسلامی ایران می‌شود، ایران این اطمینان را در اکثر کشورهای ایجاد کرده که کشوری امن و آرازان برای ورود گردشگران با انواع سلاقی است، بخصوص در بخش گردشگری سلامت، ایران با وجود چشمه‌های آب معدنی و درمانی، پزشکان حاذق، آرازان بودن درمان و... جاذبه بالایی برای گردشگران سلامت دارد. کشوری است که دارای قدمت زیادی بوده و به واسطه این قدمت دارای اماکن تاریخی فراوانی است. همچنین با توجه به وجود استان مقدس امامان معصوم (ع) در کشور فرصت مناسبی را نیز در بخش گردشگری مذهبی برای این گردشگران فراهم کرده است.

کارشناسان، درباره سفرهای بعد از کرونا، پیش‌بینی می‌کنند، مردم خیلی به مکان‌های دور از خانه سفر نکنند. اقامت‌های کوتاه و سفر با ماشین شخصی، از هواپیما و وسایل عمومی جذابیت بیشتری خواهد داشت. مدت زمان سفرها خیلی کوتاه و سریع خواهد بود. به دلیل ملاحظات از کرونا و همچنین اقتصاد ضعیف‌تر مردم، سفرهای بلندمدت جای خود را به سفرهای کوتاه‌مدت خواهند داد

بلندمدت جای خود را به سفرهای کوتاه‌مدت خواهند داد. مردم طبعاً بعد از ویروس کرونا سفر خواهند کرد، اما به دنبال قیمت خوب خواهند بود. آنها تمامی تمرکزشان روی خدمات است. برای خرید، به ارزش کلی که در خرید وجود دارد دقت می‌کنند و نه فقط قیمت. مشتریان به دنبال این هستند که ببینند این خرید چه امکاناتی را در اختیارشان قرار خواهد داد.

اکثر قریب به اتفاق مردم با ایجاد فرصت و زمان‌های به دست آمده ترجیح می‌دهند مسافرت نمایند به همین منظور پیش‌بینی می‌شود گردشگری بعد از پایان ویروس کرونا بر خواهد گشت، مردم سفر خواهند کرد. لذا نوع و قیمت محصولات ارائه شده از سوی شرکت‌های گردشگری حائز اهمیت بوده و در افزایش سفر سهم عمده‌ای را به عهده دارد. با توجه به مشکلات به وجود آمده از بیماری کرونا و کم شدن نقدینگی‌های موجود در دسترس، قطع به یقین یکی از راه‌هایی که موجب سفر رفتن می‌شود کنترل قیمت محصولات یا ارائه بسته‌های حمایتی با تخفیف به گردشگران است که پایین آمدن قیمت تمام شده سفر را با توجه به اقسار مختلف جامعه به دنبال دارد. از این رو برای اینکه بتوانیم قیمت برخی خدمات سفر را کاهش دهیم، باید با برنامه‌ریزی و هماهنگی سایر دستگاه‌های اجرایی و مرتبط، برخی از حامل‌های انرژی و ارزش افزوده و مالیات بر در آمد و سایر موارد را کاهش داد تا با کاهش این موارد، کاهش خدمات قابل ارائه از سوی تأسیسات را برای سفر برنامه‌ریزی کرد.

■ **پیش از شیوع کرونا در ایران ۸ میلیون گردشگر ورودی خارجی داشتیم. مطالعات نشان می‌دهد شیوع کرونا صنعت گردشگری را به عقب کشیده است فکر می‌کنید آمار ورود گردشگر خارجی بعد از پایان کرونا چه تعداد نفر است؟ شکی نیست که این بیماری آسیب شدیدی به بخش**

شمالی اعم از مازندران، گیلان، گلستان و عده‌ای دیگر از مردم به استان خراسان رضوی و سایر استان‌های جنوبی سفر کردند اما این سفرها عمدتاً با وسیله شخصی بوده و بیشتر از خانه مسافرها و واحدهای آرازان قیمت استفاده و برخی دیگر نیز در خانه اقوام و خویشاوندان بیتوته کردند. اما اینکه چه تعداد در مراکز رسمی گردشگری مثل هتل‌ها اسکان داشتند، قطع به یقین با توجه به تعطیلی عمده این مراکز و دستورالعمل‌های ابلاغی این وزارتخانه به همه مراکز و تأسیسات گردشگری مبنی بر رعایت پروتکل‌ها و بسته نگهداشتن واحدها، خدمات و سرویس داده شده در این مراکز بسیار محدود و با رعایت موارد بهداشتی و تنها در مواقع ضروری و با نظارت کامل صورت پذیرفته است.

■ **همزمان با شروع کرونا اقدام به برگزاری تورهای آشناسازی در برخی از استان‌ها کردید که البته با واکنش‌های انتقادی هم روبه‌رو بود. چقدر این تورها تأثیر گذار بوده‌اند؟** همسو با توصیه‌های سازمان جهانی جهانگردی برای اقدامات مدیریتی و مقابله با بحران، طرح توسعه گردشگری داخلی با رعایت پروتکل‌های بهداشتی کلید خورد. از جمله اقدامات مهم در این طرح، «برگزاری تورهای آشناسازی» به منظور اعتمادسازی پیرامون رعایت مسائل بهداشتی زنجیره تأمین خدمات، آموزش و فرهنگ‌سازی سفر هوشمند و حمایت از کسب و کارهای گردشگری در شرایط همزیستی با کرونا بوده است.

این تورها در چهار چوب استانداردهای مشخص و مدون از منظر تعداد شرکت‌کنندگان، مسیر بازدیدها و الزامات بهداشتی به عنوان مکمل عینی والگوی نمادین اجرای پروتکل‌های سفر هوشمند (که پیشتر ابلاغ رسمی آن صورت پذیرفته)، برگزار می‌شود.

محتوای تولید شده در تورهای آشناسازی به عنوان یکی از اصلی‌ترین خروجی‌های این تورها ضمن تأکید بر رویکردهای فوق، به انجام سفرهای خانوادگی، برنامه‌ریزی شده، با تعداد کم نفرات و استفاده از تأسیسات گردشگری تحت نظارت وزارتخانه متبوع توصیه کرده و خواهد کرد. بدین ترتیب با تشویق و ترویج سفرهای مسئولانه داخلی در قالب تورهای استاندارد و دواجو شرایط بهداشتی، هم امنیت و سلامت گردشگران تضمین می‌شود و هم به رونق کسب و کارهای گردشگری در شرایط بحران کمک می‌کند.

■ **چه زمانی را برای پایان کرونا و عادی‌سازی سفرهای گردشگری پیش‌بینی می‌کنید؟**

هیچ پیش‌بینی قطعی برای بازگشایی مجدد صنعت گردشگری با توجه به شرایط حال در جهان وجود ندارد. چرا که بحران کرونا همچنان در بسیاری از کشورها در وضعیت قرمز است و مشخص نیست که چه زمانی این بحران بر طرف می‌شود. صنعت گردشگری ایران از شیوع کرونا در سطح کشور لطمات بسیاری دیده. از ابتدای شیوع کرونا که تقریباً همزمان با آغاز سال ۹۹ بود خسارت‌های زیادی به شرکت‌های گردشگری ایرانی از جمله برگزارکنندگان تورها، شرکت‌های هواپیمایی و همه شرکت‌های فعال در این حوزه وارد شد. با توجه به اینکه هنوز ۲۵ استان کشور در وضعیت قرمز و هشدار قرار دارند و هنوز آمار مبتلایان با وجود هشدارهای دولت و مراکز بهداشتی ۳ رقمی است نمی‌توان نظر دقیقی در خصوص عادی‌سازی سفرهای گردشگری بیان کرد اما با تمامی مشکلات به وجود آمده این وزارت با توجه به دستورالعمل‌های ابلاغی مبنی بر رعایت مسائل بهداشتی و پروتکل‌های ابلاغی و براساس درخواست اکثر تأسیسات گردشگری مبنی بر عادی‌سازی سفر تلاش می‌کند تا با استفاده از تمامی توان، شرایط مطمئنی را برای بهبود اوضاع بیابد. و به محض ضعیف شدن ویروس، سیاست‌های خاصی را در خصوص حمایت و بازگرداندن فعالیت‌های بخش‌های گردشگری خصوصی تحت پوشش اعمال کند.

کرده است.

■ **چند درصد از مراکز گردشگری ورشکسته و تعطیل شده‌اند؟ مرکز گردشگری علمی و فرهنگی دانشجویان اعتقاد دارد ۱۲ درصد از شرکت‌ها و آژانس‌ها ورشکست و تعطیل شده‌اند.**

با توجه به شیوع ویروس کرونا از بهمن ماه ۱۳۹۸ تاکنون بتدریج تأسیسات گردشگری با توجه به دستور مستقیم رئیس جمهوری و مراکز انتظامی و نظریه تأکید پروتکل‌های بهداشتی و فاصله‌گذاری اجتماعی و عدم تردد مسافر، تعطیل شده و کارکنان خود را تعدیل کرده‌اند. در پی آن تمامی افراد وابسته به کسب و کارهای گردشگری اعم از راهنمایان گردشگری و مراکز خدمات‌رسانی در بخش گردشگری نیز بیکار شده‌اند. لذا با توجه به ادامه این روند در سال ۱۳۹۹ و شدت این بیماری و ملزم بودن همه کسب و کارهای گردشگری اعم از تأسیسات، مؤسسات، بومگردی‌ها، فعالان و راهنمایان گردشگری و صنایع دستی و میراث فرهنگی به رعایت دستورالعمل‌های ابلاغی، همه این مراکز یا تعطیل شده یا به حالت نیمه تعطیل درآمده‌اند. از این حیث ضرر و زیان شدیدی به این کسب و کارها وارد شده است. لذا با توجه به خسارت‌های ارسال شده از سوی ادارات کل میراث فرهنگی استان‌های کشور، خسارت‌های وارده بسیار زیاد بوده و غیرقابل جبران است. مبلغی معادل ۱۱۸۹۲۸ هزار میلیارد ریال به‌خاطر بیماری کرونا به بخش گردشگری، صنایع دستی و میراث فرهنگی تا پایان تیرماه ۱۳۹۹ خسارت وارد آمده است.

■ **از سفرهای داخلی بعد از برداشتن محدودیت‌های کرونایی چقدر استقبال شده و چه میزان از آنها از مراکز رسمی گردشگری مثل هتل‌ها استفاده کردند؟**

تقریباً از عید فطر به بعد با کم رنگ شدن محدودیت‌های کرونایی بسیاری از هموطنان به استان‌های